

U C H W A Ł A NR XXXIII/196/2021
Rady Gminy Baranowo
z dnia 30 kwietnia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Baranowo na 2021 .

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), oraz art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn, zm.), art 5 ust. 1 i art. 10 ust.1, 2, 2a, 2b,3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050) uchwała się, co następuje :

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Baranowo na rok 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc Uchwała NR XXIX/181/2020 Rady Gminy Baranowo z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Baranowo na 2021 rok .

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baranowo.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Janusz Obrębski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE BARANOWO NA ROK 2021

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019. poz. 2277 z późn. zm) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), wprowadza konieczność przeznaczenia części środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na realizację zadań własnych gminy oraz nakładają na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii. **Spożywanie alkoholu przez nieletnich, nietrzeźwość na drogach, dopalacze i przemoc domowa – to problemy, z którymi zmagają się samorządy w całym kraju jak też w naszej gminie.** Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Rok 2020 został zdominowany przez stan epidemii COVID - 19, co spowodowało uchwaleniem Ustawy z dnia 2 marca 2020 r., w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób. W okresie pandemii społeczność doświadcza natężonego stresu pogorszenia stanu zdrowia psychicznego dotyka to zarówno dorosłych jak i dzieci. Mogą one częściej sięgać po alkohol lub dopuszczać się przemoc domowej. Nadużywanie alkoholu prowadzi do obniżenia nastroju, stanów lękowych, depresji i innych zaburzeń psychicznych.

Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Alkohol jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez regulacje prawa wpływa na minimalizowanie powstawania szkód. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Baranowo.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w sposób jednoznaczny określa, że dochody z opłat określonych w art.11 wykorzystywane będą na realizację gminnych

programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne zadania, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii.

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskiwania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych. Zadania przewidziane do realizacji zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego jego potrzeb.

Diagnoza sytuacji w gminie w aspekcie problemów alkoholowych, narkomanii, nikotynizmu, przemocy domowej i szkolnej.

Problem uzależnienia pozostaje tematem o którym mówi się niechętnie, rzadko ktokolwiek się do tego przyznaje. Najczęściej rodzina jak i otoczenie ukrywają ten poważny problem. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu. Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy psychicznej, fizycznej bądź ekonomicznej).

W ramach prac Zespołu Interwencyjnego prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”.

Objętych zostało 8 rodzin z przemocą, którym założono niebieskie karty oraz kontynuowano współpracę z 5 rodzinami z poprzedniego roku tj. 2019. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie wynika, iż z pomocy finansowej w 2020 roku skorzystało 3 osoby, u których występuje problem uzależnienia od alkoholu (2019 – 1), (2018 – 2). Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło w 2020 roku 8 Niebieskich Kart (NK) w związku ze stosowaniem przemocy w wyniku nadużywania alkoholu przez sprawcę przemocy wraz z kontynuacją 5 Niebieskich Kart z lat ubiegłych. W 2019 roku sporządzono – 25 Niebieskich Kart (NK), . W 2020 roku odbyło się 21 spotkań grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespoły robocze liczą 4 osoby. Grupy robocze spotykają się co miesiąc. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie w 2020 roku wpłynęło 18 wniosków (z tego zgłosiło się 12 osób), w 2019 r. wpłynęło 14 wniosków, zgłosiło się 10 osób, w 2018 r. - przeprowadzono rozmowy z 22 osobami. W 2020 roku 8 osób zatrzymano za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym w 2019 r. – 11 osób, w 2018 r. - 19. W trakcie przeprowadzonych interwencji domowych przez Policję w 2020 r. ujawniono 9 sprawców przemocy, w 2019 r. - 25, w 2018 roku było – 48 interwencji domowych, gdzie sprawcami byli nietrzeźwi.

W 2020 roku została przeprowadzona ankieta wśród 72 uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Baranowo (w klasach VI – VIII). W szkołach można zauważyć wśród uczniów „mobbing szkolny” tj. przemoc polegającą na wykluczeniu jednostki z grupy. Analizując ankiety można zaobserwować, że dzieci z klas starszych częściej sięgają po alkohol – 32% siódmoklasistów i 30% ośmioklasistów. Uczniowie tych klas potwierdzili, że spożywali już alkohol i palili papierosy.

Została też przeprowadzona ankieta dotycząca opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Baranowo na lata 2021-2030, w której udział wzięło 62 respondentów od 18 roku życia. Do głównych problemów społecznych w gminie tj. 56,5% mieszkańców zaliczyło alkoholizm oraz 24,2% wskazało przemoc w rodzinie. 47,5% ankietowanych stwierdziło, że osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnienia są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży to według respondentów: uzależnienie od sieci i internetu, 66,1% - brak zorganizowanych form czasu wolnego oraz 56,5% - sięganie po substancje uzależniające. Według 25% mieszkańców gminy Baranowo problem uzależnień oceniany jest jako wysoki, jako średni według 50% badanych. Za główne przyczyny występowania uzależnień ankietowani uznali: indywidualne skłonności – 67,7%, niezaradność życiową - 59,7% oraz utratę pracy - 48,4%.

Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

Uzupełnieniem danych uzyskanych w badaniach są to dane jakościowe, które są wynikiem rozmów i zgłaszanych problemów przez: nauczycieli, pedagogów, dyrektorów szkół, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji oraz innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

„Wnioski z Diagnozy Problemów Społecznych w Gminie Baranowo – 2020”.

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminy Baranowo w odniesieniu do opinii: dzieci i młodzieży, sprzedawców alkoholu oraz dorosłych mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- a) zapoznanie się z problemami mieszkańców Gminy Baranowo,
- b) ujawniła problemy z jakimi spotykają się na co dzień młodzi mieszkańcy Gminy – uczniowie szkół,
- c) rozpoznanie, czy sprzedawcy alkoholu, którzy pracują na terenie gminy mają odpowiednią wiedzę dotyczącą odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, papierosów i narkotyków,
- d) rozeznanie wśród młodzieży szkolnej jaka jest dostępność alkoholu, nikotyny, czy też narkotyków i dopalaczy na terenie gminy.

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów społecznych w gminie powinny polegać na:

- a) rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożeni przemocą wszelkimi uzależnieniami od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom,
- b) utworzenie w przyszłości punktu konsultacyjnego, który udzieli pomocy psychologicznej, terapeutycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, osób uzależnionych i współuzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniem ,
- c) rekomenduje się organizowanie lokalnych kampanii społecznych, by przekazywać wiedzę osobom, które nigdy nie były ofiarami przemocy, aby mogły nabyć wiedzę na ten temat,
- d) udoskonalenie działań profilaktycznych w gminie,
- e) ograniczenie szkód związanych z uzależnieniami,
- f) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i środków psychoaktywnych,
- g) powrót osób uzależnionych do otwartego społeczeństwa,
- h) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie wczesnego rozpoznania zagrożeń wynikających z używania środków odurzających,
- i) niwelowanie problemów związanych z wszelkimi uzależnieniami,
- j) zapobieganie i przeciwdziałanie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Światowa organizacja zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. Dzieci i młodzież są grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Należy skupić się na najmłodszych by zapobiec i zredukować takie zachowania. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży.

Podsumowanie wniosków z badania diagnozującego, problemy społeczne na terenie Gminy Baranowo wraz z rekomendacjami do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

Otrzymane dane statystyczne powinny stanowić bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczenia specjalistycznej wiedzy

na temat uzależnień wymagają jednak nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice i osoby dorosłe. Pomagać, to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i konfliktowymi. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, w przypadku presji otoczenia.

Poprzez stałą współpracę z nauczycielami, pedagogami, możemy w sposób szybki reagować na wszelkie problemy, które mają miejsce w szkołach a zarazem w rodzinach, poprzez organizowanie warsztatów profilaktycznych, rozmowy z nauczycielami, pedagogami, pracownikami socjalnymi, policją, sołtysami i radnymi. Chcemy dotrzeć poprzez współpracę z w/w instytucjami z ważnymi informacjami do osób doznających przemocy, świadków i sprawców. Ostrzegamy przed nadużywaniem alkoholu i groźnymi narkotykami poprzez edukację. Będziemy pokazywać gdzie szukać wsparcia i jak temu zaradzić. Materiały profilaktyczne zachęcają też do reagowania na nietrzeźwych kierujących. Postaramy się poprzez Policję dostarczyć materiały profilaktyczne do osób, które sobie nie radzą z problemem oferując pomoc i wsparcie. Edukacja mieszkańców to jeden ze skutecznych sposobów na efektywną profilaktykę. Będziemy się starali poprzez różne formy pomocy spotkania wiejskie, wywiadówki z rodzicami, na lekcjach, przy okazji organizowania imprez kulturalnych i sportowych, poprzez różne konkursy zapobiegać i przeciwdziałać wszelkim uzależnieniom. Naszym zadaniem jest uświadomienie zła tkwiącego w uzależnieniach. Poprzez profilaktykę i stawianie na drodze ludzi, którzy potrafili poradzić sobie z tymi problemami, chcemy przekazać zagrożenia z nich wynikające.

Mamy za zadanie uświadomić wszystkich mieszkańców, że „**PROFILAKTYKA**” – to świadome działanie mające na celu zapobieganie problemom (szkodom, zaburzeniom, chorobom, dysfunkcjom) zanim one wystąpią oraz ograniczanie (minimalizowanie) negatywnych konsekwencji zachowań ryzykownych. Profilaktyka ma przede wszystkim charakter uprzedzający, a nie naprawczy.

Rozdział I **Cele programu**

§ 1.

1. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Baranowo.

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Baranowo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych. W roku 2021 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach ubiegłych i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Baranowo oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- 2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych,

- 3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy,
- 4) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- 5) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 3) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 4) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 5) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

2. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) działalność wychowawczą i profilaktyczną,
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- 6) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych,
- 7) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 8) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 9) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 10) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 11) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej.

Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- 3) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia,
- 4) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
- 5) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków,

- 6) zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m. in. poprzez organizację letniego, zimowego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia świetlic środowiskowych – placówek wsparcia dziennego wynagrodzenia wychowawców, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek-według wskazań oferty),
- 7) poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- 8) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych członków ich rodzin,
- 9) udzielenie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się,
- 10) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych na terenie gminy Baranowo,
- 11) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych członków ich rodzin,
- 12) wzmacnianie kompetencji członków komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie, zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- 12) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia,
- 13) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami i przemocą,
- 14) nabywanie umiejętności budowania poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży,
- 15) wspieranie środowisk Anonimowych Alkoholików.

Integralną częścią programu jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, środowiskową, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych.

Rozdział II

Zadania programu i sposób ich realizacji

§ 2.

1. Zadania do realizacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałaniu Narkomanii.

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ww. ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie:

- 1) informuje o chorobie alkoholowej i narkomanii oraz o możliwościach leczenia osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) wydaje opinie o zgodności lokalizacji miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy,
- 3) informuje o ruchach samopomocowych i wstępnie motywuje do terapii,
- 4) kontroluje przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń,
- 5) pomaga w zapewnieniu dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących wartościowy, zdrowy tryb życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i narkotyków,
- 6) uczestniczy w działaniach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - 7) przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - 8) wpływa na wzrost wiedzy mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji sięgania po środki uzależniające.

2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie interwencyjnym wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków polegają na:

- 1) przyjmowaniu i rozpatrywaniu wniosków o leczenie,
- 2) podejmowaniu działań i czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby nadużywające alkoholu i powodujących rozpad życia rodzinnego, demoralizujące małoletnich i nieletnich, systematycznie zakłócające spokój i porządek publiczny,
- 3) zasięgnięciu opinii biegłych w sprawach o stwierdzenie uzależnienia od alkoholu,
- 4) włączanie do kampanii edukacyjnej pt. "Zachowaj Trzeźwy Umysł" skierowanej do dzieci i młodzieży jak i rodziców,
- 5) kierowaniu wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia,
- 6) realizowaniu zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 13 września 2011 tj. prowadzenia procedury Niebieskiej Karty i przekazywania ich do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy informacji o formach pomocy psychologicznej, prawnej, informacji o instytucjach świadczących tę pomoc,
- 7) przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików,
- 8) finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry, opinie dla potrzeb sądowych osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) składanie wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym,
- 10) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożycia alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
- 11) prowadzenie działań edukacyjnych dla osób dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież, upowszechnianiu informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkotykowym,
- 12) podnoszeniu kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i narkotyków, w tym zakresie przeciwdziałania w rodzinie,
- 13) podnoszeniu kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem

- alkoholowym i narkotykowym,
- 14) zmniejszeniu dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
 - 15) zapewnieniu skutecznego przestrzegania prawa w zakresie reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontynuuje współpracę z:

- 1) Poradnią Terapii Uzależnień od Alkohol i Współuzależnienia w Ostrołęce,
- 2) Kuratorami Sądowymi,
- 3) Dyrektorami, pedagogami szkolnymi i nauczycielami szkół z terenu Gminy,
- 4) Sądami Rodzinnymi,
- 5) Policją i Prokuraturą w przedmiocie wymiany informacji dotyczących interwencji domowych wobec osób zgłaszanych do Komisji, celem podjęcia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie wymiany informacji nt. przebiegu procedury wobec osób zgłoszonych przez tę instytucję, zwłaszcza w sprawach przemocy w rodzinie spowodowanej nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
- 7) współpracy nie tylko z jednostkami gminnymi ale również innymi instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami na terenie powiatu oraz grupami wsparcia,
- 8) Zespołem Interdyscyplinarnym i Grupami Roboczymi,
 - 9) z Parafiami,
- 10) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Myszyńcu,
- 11) innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Rozdział III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

§ 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych odbywa się poprzez:

- 1) zakup niezbędnych materiałów na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) współpraca w organizowaniu i finansowanie konkursów zdrowotnych o przeciwdziałaniu nałogom alkoholizmu i narkomanii,
- 3) organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień i warsztatów profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień,
- 4) współpraca z pielęgniarkami i lekarzami w zakresie organizacji pogadanek o zdrowym stylu życia bez używek,
- 5) wspieranie imprez lokalnych, festynów, przedstawień, zajęć i warsztatów o tematyce przeciwdziałania wszelkim uzależnieniom, konkursów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia,
- 6) dofinansowanie działalności świetlicy środowiskowej w Baranowie,
- 7) dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych na biwakach, wycieczkach, obozach i koloniach z programem socjoterapeutycznym,
- 8) finansowanie spektakli teatralnych i koncertów o charakterze profilaktycznym,

- 9) finansowanie nagród w konkursach plastycznych i wiedzy,
- 10) wspieranie finansowe zajęć prowadzonych w czasie ferii zimowych i letnich kolonii, obozów terapeutycznych, wyjazdów na wycieczki, na basen, do kina dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień,
- 11) organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywny sposób spędzania czasu wolnego – minimalizowanie wśród dzieci i młodzieży występowania ryzykownych zachowań, zakup strojów sportowych, sprzętu sportowego, wynagrodzenie prowadzących zajęcia,
- 12) wyrabianie nawyków prawidłowego spędzania czasu wolnego poprzez ruch, aktywny wypoczynek, sport i rekreację,
- 13) organizacja zajęć propagujących i upowszechniających rozwijanie rekreacji fizycznej, sportu oraz innych form zdrowego wypoczynku min. formy wsparcia zwiększające wiedzę w zakresie aktywności fizycznej i stanu zdrowia mieszkańców,
- 14) nagrody dla uczestników konkursów promujących zdrowy styl życia,
- 15) współpraca w organizowaniu i finansowanie konkursów o przeciwdziałaniu nałogom alkoholizmu i narkomanii,
- 16) organizacja zajęć promujących zdrowie oraz będące aktywnym sprzeciwem wobec alkoholu,
- 17) dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć o charakterze zajęć sportowych (organizowanych na obiekcie Orlik w Zawadach oraz przez Klub Sportowy „Świt” w Baranowie), oraz dożywiania dzieci i młodzieży poza lekcjami, organizowanie zabaw kulturalnych, kół zainteresowań itp.,
- 18) dofinansowanie bieżącego utrzymania boisk sportowych umożliwiających prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- 19) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno - edukacyjnej poprzez zakup, dystrybucje materiałów reklamowych na temat profilaktyki uzależnień (brozury, ulotki, plakaty i innych materiałów edukacyjno – profilaktycznych oraz literatury i czasopism specjalistycznych związanych z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii),
- 20) zakup zawieszek odbłaskowych oraz kamizelek odbłaskowych dla dzieci z placówek oświatowych z terenu Gminy,
- 21) zakup pomocy dydaktycznych związanych z profilaktyką bezpieczeństwa dla dzieci (gry planszowe itp.),
- 22) organizowanie warsztatów profilaktycznych dla uczniów oraz dla kadry pracowniczej szkoły oraz pedagogów szkolnych,
- 23) wprowadzenie Programów Rekomendowanych w szkołach – programy rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), które mają na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej dzieci i młodzieży,
- 24) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zasad sprzedaży osobom nieletnim,
- 25) szkolenia członków komisji, policjantów, pedagogów, pielęgniarek oraz dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych,
- 26) informowanie społeczności lokalnej o możliwościach i sposobach uzyskiwania fachowej pomocy w zakresie leczenia odwykowego,
- 27) terapię członków rodzin dotkniętych chorobą alkoholową,
- 28) zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno - edukacyjnych (książki, kasety, płyty DVD, brozury, ulotki, poradniki, prenumerata czasopism, zamieszczenie informacji na stronie Urzędu itp.),
- 29) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód,
- 28) prowadzenie w miarę potrzeb i środków finansowanych pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- 29) prowadzenie i upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów

- alkoholowych wśród osób dorosłych,
- 30) udział w kampaniach profilaktycznych,
 - 31) organizację imprez plenerowych związanych z profilaktyką uzależnień,
 - 32) współpraca stowarzyszeń abstynenckich - grup wsparcia z gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 33) wspieranie programów i działań realizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie,
 - 34) prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych,
 - 35) wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 36) organizowanie kampanii społecznych z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (kampania przeciw pijanym kierowcom, bezpieczeństwo dzieci i młodzieży),
 - 37) opracowanie diagnozy zagrożeń występowania alkoholizmu, przemocy, narkomanii oraz innych uzależnień z uwzględnieniem wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów i nauczycieli szkół funkcjonujących na terenie gminy Baranowo,
 - 38) utworzenie w przyszłości punktu konsultacyjnego, który udzieli pomocy psychologicznej, terapeutycznej oraz socjalnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, osób uzależnionych i współuzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniem ,
 - 39) rekomenduje się organizowanie lokalnych kampanii społecznych, by przekazywać wiedzę osobom, które nigdy nie były ofiarami przemocy, aby mogły również mieć wiedzę na ten temat, oraz były uświadomione o jej szkodliwości,
 - 40) udoskonalenie działań profilaktycznych w gminie,
 - 41) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i środków psychoaktywnych,
 - 42) powrót osób uzależnionych do otwartego społeczeństwa,
 - 43) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie wczesnego rozpoznania zagrożeń wynikających z używania środków odurzających,
 - 44) niwelowanie szkód psychicznych związanych z ograniczeniami nałożonymi w związku z pandemią,
 - 45) informowanie mieszkańców o zagrożeniu związanym z COVID-19, poprzez kolportaż ulotek, broszur,
 - 46) umieszczenie plakatów informacyjnych w miejscach publicznych,
 - 47) zapobieganie i przeciwdziałanie cyberprzemocy (uzależnienie od komputera, telefonu, gier komputerowych itd.) wśród dzieci i młodzieży zwłaszcza w pandemii,
 - 48) niwelowanie fonoholizmu (problem patologicznego używania smartfona – realnie istniejącego i stanowiącego poważne zagrożenie dla życia i zdrowia), dotyczącego dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
 - 49) pomoc mieszkańcom w radzeniu sobie ze stresem w czasie pandemii,
 - 50) wspieranie placówek leczenia odwykowego z których korzystają mieszkańcy naszej gminy,
 - 51) sfinansowanie wyjazdów na terapię duchową oraz na rekolekcje trzeźwościowe osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - 52) zakup paczek świątecznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
 - 53) inne działania z zakresu profilaktyki.

Rozdział IV

Udzielanie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków i ich rodzinom.

§ 4.

Udzielanie pomocy odbywa się poprzez:

- 1) pokrycie kosztów badania przez biegłego osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) pokrycie innych kosztów związanych z bezpośrednim leczeniem bądź rehabilitacją,

- 3) wspomaganie finansowe i rzeczowe działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- 4) inicjowanie interwencji domowych przez funkcjonariuszy Policji w przypadkach przemocy w rodzinie związanych ze spożywaniem alkoholu,
- 5) przeprowadzanie wywiadów przez pracowników GOPS w Baranowie w rodzinach z problemami alkoholowymi lub narkomanii oraz przemocy w rodzinie (niebieskie karty),
- 6) współfinansowanie programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania zjawiskom alkoholizmu, narkomanii i innym uzależnieniom oraz poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym dzieci, młodzieży i osób dorosłych (kampania przeciw pijanym kierowcom).

Rozdział V

Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

§ 5.

1. Środki na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, są to dochody uzyskane z wpływów opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu wnoszonych corocznie do kasy Gminy przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii może odbywać się poprzez ich powierzanie lub zlecenie organizacjom pozarządowym.

Podmioty realizujące Program:

1. Program jest realizowany przy pomocy Urzędu Gminy w Baranowie.
2. Zadania realizują podmioty współpracujące:
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe działające na terenie Gminy, Placówki Zdrowia, Policja, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Baranowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Baranowie, Parafie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy w Ostrołęce, Kuratorzy.

Rozdział VI

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

§ 6.

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje:

- 1) składanie rocznego sprawozdania do 31 marca następnego roku z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Pełnomocnika ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przekazanie właściwemu wojewodzie, do dnia 31 marca każdego roku, rocznej informacji zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego,
- 3) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Rady Gminy
- 4) doraźną kontrolą wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy.

Rozdział VII **Przewidywane efekty realizacji Programu**

§ 7.

Przewidywane efekty realizacji Programu to:

- 1) podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Baranowo wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych i substancji psychotropowych,
- 2) zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne,
- 3) udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- 4) zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- 5) zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które nie ma przyzwolenia we współczesnym świecie.

Rozdział VIII

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 8.

1. Członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł brutto za udział w posiedzeniu Komisji.
2. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń dla członków Komisji stanowią listy obecności przedkładane przez Sekretarza GKRPA na koniec każdego miesiąca.
3. Wynagrodzenie będzie wypłacane przelewem na konto, każdego członka komisji w terminie do 10 dnia każdego miesiąca, za miesiąc poprzedni.
4. Członkom komisji przysługuje zwrot poniesionych kosztów związanych z działalnością Komisji na zasadach określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167) i innych kosztów związanych z wypełnianiem obowiązków członków Komisji.

*Przewodniczący Rady Gminy
Janusz Obrębski*